

Koldingbogen

ÅRSTAL:	2010
FORFATTER:	Per Andersen
TITEL:	Erik Paaske – en kongelig fra Kolding.
KORT RESUME:	Om barndommen i Strandhuse, medlemskabet af FDFs orkester, Sydjydsk Amatørteater og KOTA og rollerne på Det Kongelige Teater.

ERIK PAASKE – EN KONGELIG FRA KOLDING

AF PER ANDERSEN

I højtalerne lyder melodien til den kendte "Hvis jeg var en rig mand" fra "Spillemand på en Tagryg". Kameraet panorerer fra værten Erling Bundgaard hen over publikum og fanger en lidt korpulent mand, der kommer nynnende og dansende ind i studiet. Vi er i studie 1 i TV-byen i Gladsaxe. Datoen er den 26. marts 1984 – længe inden verden gik af lave, og TV-byen flyttede med de fleste af sine aktiviteter til den anden ende af byen på Amager.

På bordet står den obligatoriske kande te og en buket røde, hvide og gule blomster – de gule er påskeliljer. En lille hentydning til aftenens hovedperson i udsendelsen "Her er dit liv", Erik Paaske. Han danser og nynner hen til den lave, lyse sofa med det moderne sofa-bord, hvor en monitor diskret stikker op. På bordet står et askebæger, som Erik Paaske bruger flittigt under udsendelsen – dengang var det endnu ikke ilde set at ryge under tv-udsendelser. Erik Paaske er i sit fine grå jakkesæt, hvor et lyseblåt lomme-tørklæde nogenlunde elegant stikker op af jakkens lomme. Indenunder er en lyseblå skjorte med et mørklilla slips med lyse prikker. Det var som om hans hår var ekstra rødt ved denne lejlighed, og skægget var pænt trimmet – det var sandelig en aften, der var værd at fejre.

Erling Bundgaard indleder snakken med en kæk bemærkning – kan en mand i din vægtsklasse danse så yndigt? Men han fanger

ikke Erik Paaske, der er vant til at replicere hurtigt – det er noget medfødt, men min kone ved det ikke. Jeg danser næsten aldrig med hende, spørger han.

Derefter bliver Erik Paaske, publikum i Studie 1 og de mange seere bag fjernsynsskærmene ført ved hånden gennem Erik Paaskes liv. Fra hans barndom i Strandhuse uden for Kolding, gennem hans første optrædener hos amatørteatre i Kolding til elevtiden ved Det kongelige Teater og den efterfølgende karriere dér og ved andre teatre. Man får lejlighed til at opleve små klip fra teaterforestillinger, men også prøver på Eriks visetalent og hans populære roller på tv.

Det var en rejse, som Erik Paaske havde været på. Den lidt generte og til tider melankolske murer var på vej mod en position som folkelig personlighed. Men typisk nok glemte Erik Paaske aldrig sin oprindelse og sin ydmyghed. Det kom til udtryk i hans opfattelse af netop ordet "folkelig". Det betød for Erik Paaske "folke-lig", lig med folket. Han var en almindelig murer fra Kolding, som måtte kæmpe for at lære sig rigsdansk. Den typiske dansker kunne identificere sig med ham. Det var en af grundene til, at denne skuespiller og sanger ikke alene blev folkelig, men også folkekær.

Samtidig var han på en måde fanget i ingenmandsland. Han var jo, uanset folkelig-

hed, ikke en almindelig dansker. Han havde haft en karriere, som få har oplevet. Omvendt var han folkelig nok til aldrig helt at blive betragtet som en "stor kunstner" på Det kongelige Teater. Han var lidt uden for det "fine selskab". Han hørte således ikke helt til hverken det ene eller det andet miljø, og det må have været frustrerende.

Hvad man ikke vidste, da udsendelse blev sendt i luften den 7. april 1984 var, at kun godt 8 år senere ville den populære skuespiller blive begravet på Frederiksberg ældre kirkegård. Han nåede ikke at blive 60 år, og han forlod sin karriere, mens den stadig var i fuld gang. En af de sidste roller blev et afsnit af TV-serien *Gøngehøvdingen*, der blev vist i 1992.

BARNDOM I STRANDHUSE

Men lad os starte med begyndelsen. Erik Paaske endte måske nok som skuespiller og sanger, men han kom ikke fra et hjem med klaver. Han blev født den 21. august 1933 i Kolding, nærmere bestemt på Graacksvej 7, hvor familien boede de første år. Ifølge Erik var fødslen meget vanskelig. Det viste sig, at han vejede 6.400 gram, men før det blev konstateret, var jordemoderen styrtet af sted til nærmeste telefon for at tilkalde huslægen. Hun kunne ikke klare det selv. Lægen ankom direkte fra et selskab og iført smoking. Erik var angiveligt det største barn, den jordemoder nogen sinde havde hjulpet på vej. Og drengen var oven i købet svagelig, så man besluttede at hjemmedøbe ham få dage efter fødslen, for en sikkerheds skyld.

Efter et par år flyttede familien til Strandhuse, hvor de flyttede ind i et hus på adressen

Lindbæksvej 2. Det blev Eriks egentlige barndomshjem, hvor han voksede op i det lille, lerklinede hus. Eriks forældre blev boende i huset i mange år, indtil faderen døde i 1982. Derefter blev det revet ned, og en nevø byggede det hus, der i dag ligger på grunden.

Erik Paaskes far, Frithjof Paaske, var selv indfødt fra Strandhuse, hvor han var født i 1900 som søn af skomager i Strandhuse, Niels Madsen Paaske og Laura Mortensen. Mens Laura var ud af en lokal familie af fiskere, var skomageren tilflytter fra Vojens. Navnet Paaske kan fra Vojens spores flere generationer tilbage til en familie med navnet Paaske i Skodborg.

I Strandhuse boede skomageren med sin kone og børn i et ganske lille hus, der var bygget sammen med det ejendommelige hus, der af de lokale blev kaldt for "Slottet". Navnet kom sikkert af, at det var det første tre-etagers hus i Strandhuse, der var bygget ind i skrænten.

Erik Paaskes moder var født i Silkeborg i 1898 af katolske forældre, og hun var blevet døbt Johanne Dorthea Thomassen. Hun var ud af en større børneflokk, hvor faderen var slagter, sidst i Horsens. Som meget ung blev Johanne sendt ud at tjene, og mens hun var tjenestepige, blev hun gravid, hvilket på ingen måde var usædvanligt, men alligevel ikke velset. Hun fødte sønnen Karl Oskar Thomassen i 1918 på Fødselsstiftelsen i Aarhus. Hun oplyste ikke, hvem faderen var, men familien har siden fortalt, at det skulle have været en svensker med navnet Ivar Sture. Karl Oskar, som altså var Erik Paaske's halvbroder, blev sat i pleje og senere bortadopteret, men familien Paaske havde fortsat kontakt med ham. Han blev fisker i Esbjerg og

meldte sig under 2. verdenskrig som frivillig til den engelske flåde i 1943. Efter krigen blev han i England, hvor han døde.

To år senere i 1920 besøgte Johanne Dorthea igen Fødselsstiftelsen i Aarhus, denne gang for at føde sønnen Ernst Iver Sture Thomassen. Angiveligt var svenskeren igen faderen, hvilket mellemnavnene kunne tyde på. Også Ernst blev sat i pleje en overgang.

Moderen lærte Frithjof at kende, da hun fik plads på Julemærkesanatoriet i Strandhuse. Hvordan det nu end gik til, blev Johanne Dorthea igen gravid, og da hun var nogle måneder henne i graviditeten, besluttede Frithjof og Johanne Dorthea sig for at gifte sig. Brylluppet stod i den forholdsvis nye kirke i Nørre Bjert, som Strandhuse hørte under. De blev viet den 4. februar 1922 – midt under den lokale, kirkelige krise om, hvorvidt Nørre

Frithjof og Johanne Paaske med Erik imellem sig, ca. 1937.

Storesøster Erna med lille Erik.

Bjert skulle være et selvstændigt sogn fra Eltang.

Johanne Dortheas tredje barn, denne gang en pige, blev født godt 6 måneder efter vielsen, og hun blev døbt Erna Elisabeth Paaske. På dette tidspunkt havde det nygifte ægtepar slået sig ned i Eltang med de små børn. Ernst var blevet hentet fra plejefamilien for at være sammen med familien.

Frithjof havde først været snedker, men blev derefter cementstøber hos E.V. Hansen i Strandhuse, hvor han var ansat i omkring 45 år, til han gik på pension.

I 1926 fik Frithjof og Johanne Dorthea sønnen Niels Thomas Paaske, og på et tidspunkt herefter flyttede de fra Eltang til Kolding og derefter til Lindbæksvej i Strandhuse. Erik Paaske var da som nævnt blevet født i 1933, og han blev således Benjamin i familien, en efternøler efter sine tre ældre søskende, Ernst, Erna og Niels Thomas.

SKOLEGANG OG MUSIK

Erik Paaske gik i den kommunale skole i Strandhuse. I skolen var der en gang med hyl-der til træsko og knager til overtøjet. Inde i skolestuen var der borde og stole, og oven over vinduerne på begge sider af rummet hang bibelske billeder til den åndelige udvik-ling. Der var også en stor kakkelovn, der nok var flittigt i brug om vinteren.

Læreren var J.J. Jensen, og han stod for det hele – også morgensangen, som han selv spillede violin til. Dog tog han sig ikke af hånd-gering for pigerne, det gjorde i stedet hans husbestyrerinde, Sophie Muurholm, der siden blev gift med læreren.

Skolen lå lige over for hjemmet på Lindbæksvej (opkaldt efter den forrige lærer), og det var såre praktisk. Erik kunne fra skolegår-den i hvert frikvarter råbe over vejen: "Moar, må jeg få et stykke med cervelatpølse?" Det var et overflødigt spørgsmål, for Erik fik altid sin rundtenom med pølse.

Erik Paaske var dreng under krigen, der fik en del indflydelse på familielivet. De større

søskende, Ernst, Erna og Niels var involveret i modstandsarbejdet, og de blev alle tre taget af tyskerne og først indsat i Århus og derefter i Frøslevlejren, hvor de var indtil befrielsen i 1945. Johanne rejste til lejrene i et forsøg på at få kontakt med dem, men det lykkedes ikke. I stedet sendte hun breve og pakker til dem og fik breve retur, efter de havde været igennem censuren.

Skolegangen varede til Erik blev 14 år, for inden da måtte man ikke gå ud. Da han var startet tidligt i skole, betød det, at han gik to år i sidste klasse. Sidste skoleår var derfor ikke andet end repetition, og så brugte lærer Jen-sen ham til at hjælpe de øvrige elever. Erik blev placeret ved et bord på den lille gang uden for skolestuen, hvor han læste med et par elever, der havde svært ved at følge med.

Selv om der ikke var noget klaver i hjem-met, begyndte Erik allerede som dreng at in-teressere sig for at synge. Hvem han havde denne interesse fra, er lidt af et mysterium. Der var ikke nogen i familien, der var musi-kalske, har han selv sagt.

Det lykkedes ham at få en harmonika, da han var 9-10 år, og han begyndte med sit na-turtalent at spille forskellige melodier på den, som han kunne synge til. Det var dog ikke altid, han syntes det skulle foregå i offent-lighed – han yndede at kravle ind under bordet, hvor han så sad under dugen med sin harmo-nika og spillede og sang.

Inspirationen til musik og teater fik Erik Paaske måske ikke hjemme, men der var an-dre kilder til interessen. Når der var bal i for-samlingshuset, blev der ofte spillet på harmo-nika. Det var de lokale strandhusere, Michael Madsen, Gunnar Skjøt og Chr. Væring, der

Strandhuse Skole, ca. 1985.

alle kunne få dansen til at gå med deres harmonikaspil.

Erik Paaske overvandt noget af sin genert-hed, og da han var 13 år gammel spillede han til sit første bal på harmonika. Det kunne han tjene lidt penge ved, og da han blev konfirmeret, havde han selv tjent til at kunne købe sit første jakkesæt.

Han spillede også i FDF-orkestrets basun-gruppe i omkring 10 år. Her fik han undervisning af Dvarionas, der var tidligere hornist og havde været kapelmester i den lettiske stats-

opera, men på grund af krigen var kommet til Danmark som flygtning. Han var dygtig og fik snart en masse drenge til at begynde at spille musik i orkestret. Efterhånden blev også Erik bedre til at spille. Han avancerede fra tredje basun til anden basun, og til sidst fik han lov til at spille solobaryton som første basunist. Det førte flere turnéer med sig, hvor orkestret rejste til både Sverige, Norge og Slesvig for at spille. En helt speciel oplevelse var det, da den daværende kronprins Frederik dirigerede orkestret med Erik Paaske på basun.

Basunisterne Holger Henriksen og Erik Paaske som medlemmer af FDFs orkester på årsdagen for Danmarks Befrielse 1946. Foto: Aage Petersen.

Erik Paaske i murerøj, fotograferet i 1957 af P. Thastum.

MURER OG AMATØRTEATER

Selv om Erik Paaske gerne ville være professionel musiker, mente faderen dog, at han skulle få sig et håndværk, og valget faldt på murerfaget. Erik Paaske kom i lære hos faderens arbejdsgiver, muremester E.V. Hansen i Strandhuse, da han var 14 år gammel, og han blev udlært som murer, da han var 18 år gammel i 1952.

Det blev nogle år, som Erik Paaske tænkte tilbage på med glæde, selv om han kun kom til at arbejde som murer i 6 år derefter. Han fik også en kort periode som "farende svend". En sommerdag stod han på et stillads og passede sit job som murer. Da kom der et par farende svende forbi, en skærslipper og en smed. De så ganske fornøjede ud, og Erik spurgte dem, om han ikke måtte komme med dem en tur. Der var ikke langt fra tanke til handling. Erik skyndte sig hjem til Strandhuse for at hæve sin løn og for at tage noget mere praktisk tøj på. Så tog han med smeden og skærslipperen ud på landevejen, hvilket forældrene fik at vide på et postkort. Erik fik tjansen at gå ind og se, om han kunne overtale husmoderen til at få slebet nogle knive og sakse. Den unge knægt har nok haft en charme, der kunne virke overtalende – i hvert fald mere end de to farende svende, der vist havde lidt for meget hang til flasken.

Det bedste var dog for Erik den oplevelse, det var at sove under åben himmel. Det var en fantastisk fornemmelse at vågne op en sommermorgen og høre fuglene synge. Livet som farende svend blev dog kun til et par uger i Koldings omegn, inden han vendte tilbage til sin faste tilværelse som murer.

Erik Paaske var med til at opføre flere huse og fabriksbyggerier, bl.a. en høj skorsten lige uden for Kolding. I starten af 1960'erne, hvor Erik turnerede med Det kongelige Teater, hændte det, at man i skuespilbussen nærmede sig Kolding. Den noget ældre skuespiller og komiske talent Rasmus Christiansen kunne da finde på at sige til Erik med sin jyske lune:

– sig mig, er det ikke her den skorsten ligger, som du har været med til at bygge?

Til tider var der ikke så meget at lave som murer. Så var det godt, at Erik også kunne tjene lidt som restaurationsmusiker og ved at spille til baller. Hans første trio havde ham selv på harmonika, tømreren Ivan på bas og "This" Mathiesen på trommer. De spillede blandt andet på "Sølyst" i Haderslev. I vinteren 1955/1956 var det småt med murerarbejde, og op til jul besluttede Erik sammen med to kammerater at tage rundt og underholde som gårdsangere. Erik spillede på harmonika, Ivan havde skiftet bassen ud med saxofon, og trommerne var skiftet ud med maleren Carlo på guitar. De fik et højtideligt papir, der gav dem lov til at spille i baggårdene i Vejle, dog med undtagelse af baggårdene i Vestergade, Torvegade og Nørregade, men trio'en fandt også på noget andet. De fandt ud af, hvor de store fabrikker var og lige netop på det tidspunkt, hvor arbejdsdagen var slut på fabrikken, stillede de sig udenfor og spillede. Det kunne nemt være flere hundrede mennesker, der gik forbi. Bare nogle af dem kastede lidt mønter, kunne det på kort tid blive til en god slat penge. Jo, det gjaldt om at være opfindsom!

Ud over musikken kunne Erik Paaske heller ikke dy sig for at optræde. Det begyndte han allerede så småt med hos FDF, og Erik lavede en sketch, hvor han agerede forskellige personer, der søgte om optagelse på et teater. Den lille sketch blev så blandt andet opført på fortovet foran købmand Simonsen i Strandhuse.

Der blev spillet dilettant i Strandhuse Forsamlingshus, og her fik Erik Paaske scene-debut i "Da Karen var Dragon". Det gav ham blod på tanden, og han kom i kontakt med Sydjysk Amatørteater og den karismatiske

P.A. Nielsen i Kolding. Helt hvordan dette skete, er der forskellige versioner af. Erik Paaske mente selv, at amatørteatret havde spioner ude, som opdagede ham som et talent. P.A. Nielsen gav en anden version af historien: En dag hørte han Erik Paaske synge på Rutebilcafeen, og Erik Paaskes far spurgte P.A., om ikke Erik kunne komme til at spille teater. P.A. var noget i tvivl, om Erik Paaske nu havde talent til dette, men besluttede sig for at give ham en rolle i "En Søndag på Amager" i 1950.

Den følgende tid optrådte Erik Paaske i en række forestillinger for Sydjysk Amatørteater: Nitouche (1950), Den Grønne Elevator (1950), Det Lille Fyrtøj (1951), Den Elskelige Landstryger (1951), Den Spanske Flue (1951) og Rejsen Uden Bagage (ukendt år).

Erik Paaske spillede også revy, blandt andet i børnehjælpsrevyerne og KU revyerne. Sydjysk Amatørteater blev udskiftet med det konkurrerende KOTA (Kolding og Omegns Teateramatører). KOTA var i 1949 startet med at spille friluftsspil på Koldinghus, og disse blev et nyt springbræt for den unge Erik. I 1955 spillede Erik Paaske rollen som Lancelot i "Købmanden i Venedig" hos KOTA, men hans rolle året efter som Tobias Hikke i "Helligtrekongersaften" på Koldinghus blev mere markant. Til denne forestilling hentede KOTA for første gang en professionel skuespiller som instruktør, nemlig Elith Foss fra Det kongelige Teater. Erik Paaske, der nu havde spillet en årrække i de lokale teatre, begyndte at tænke tanken om at blive rigtig skuespiller. Han dristede sig til at bringe emnet på bane over for Elith Foss. Næh, det mente han ikke. Det krævede så meget talent, og der er i forvejen så mange komikere,

Kostumeprøver til KOTAs forestilling "Helligtrekongersaften" på Koldinghus juni 1956. Fra venstre Erik Paaske som Tobias Hikke, Erik Larsen som narren og Søren Kjær som Andreas Blegnæb. Foto: P. Thastum.

sagde han til Erik. Næh, unge mand, bliv De hellere ved Deres læst.

ELEV PÅ DET KONGELIGE TEATER

I 1957 kom der en ny skuespiller fra Det kgl. Teater for at instruere årets friluftsspil, denne

gang var det Søren Weiss. Han satte forestillingen "En Skærsommernatsdrøm" op, hvor Erik skulle spille rollen som Rendegarn.

En aften efter prøverne spurgte Søren Weiss, om Erik havde lyst til at spise et stykke mad med ham og hans kone på Grand Hotel, hvor de boede. Erik Paaske var midt i et stykke

med skinke og spejlæg, da Søren spurgte ham:
– Har De aldrig tænkt på at bliver skuespiller?
– Joh, svarede Erik, men det er jo ikke så ligetil. Jeg tror ikke, jeg har talent nok, og det er også dyrt.

– Jamen, hvis De kan komme til København i efteråret, så vil jeg læse gratis med Dem! Og jeg vil garantere Dem, at De kommer ind på Det kgl. Teaters Elevskole!

– Det var store ord, fik Erik Paaske fremstammet efter at have tabt både kæbe, kniv og gaffel.

Det blev starten på mange års venskab mellem Erik Paaske og Søren Weiss og hans kone.

Hen på efteråret 1957 drog Erik Paaske til København for at starte forberedelserne til optagelsesprøven. Eriks mor var ikke alt for begejstret, men hun sagde med sit jyske, at hvis han ville, så ville han. Erik blev indlogeret hos en kusine i Valby, og desuden måtte han melde sin ankomst til Murersvendenes Fagforening. Man kunne dog ikke anvise ham arbejde, så han kunne uforstyrret gå hos Søren Weiss.

Det blev en udfordring for Erik Paaske, og han fortæller selv, at han flere gange var ved at opgive det. Hen imod jul sagde Søren Weiss til ham, at nu kunne han godt tage tilbage til Kolding igen. Erik blev helt bange for, at han blev opgivet, men Søren sagde, at nu var de nået igennem stoffet, så hvis bare Erik dukkede op igen en uges tid før prøven på teatret, så skulle det nok gå. I april 1958 tog Erik Paaske igen toget til København, hvor han sammen med Søren Weiss gennemgik det program, som Erik skulle fremføre til optagelsesprøven på Det kgl. Teater.

Prøven skulle finde sted den 5. maj, og om

morgenen tog Erik til Nørrebro for at stemple som arbejdsløs murer, som han skulle. Han tog i god tid sporvognen til Kongens Nytorv, men undervejs begyndte han at blive urolig, for han syntes ikke, han kunne kende husene. Han spurgte konduktøren, hvornår de nåede Kongens Nytorv. Den var så helt galt, for han havde taget sporvognen den gale vej, og nu var de på Bispebjerg. Erik fik travlt med at komme af og tage sporvognen tilbage til centrum. I sidste øjeblik nåede Erik Paaske frem til optagelsesprøven. Der var 17, der aflagde prøve den mandag formiddag, mens 20 allerede havde aflagt prøve lørdagen forinden. Først spillede Erik rollen som Vingrisen i Nordahl Griegs ”Vor ære og vor magt”. Det var en scene, hvor Vingrisen egentlig skulle synge en vise, mens han spillede banjo. Af mangel på kundskaber på banjo tog Erik i stedet harmonikaen og sang ”Farvel min kære moder, nu rejser jeg fra dig ...” Dommerpane-

Skuespilleren Søren Weiss og hustru i Koldinghus Slotsgård i maj 1957. Foto: P. Thastum.

let til prøven bestod af skolens lærere Poul Reumert, John Price, Else Højgaard, Martin Hansen, elevskolens forstander Alf Henriques og teaterchef Henning Brøndsted. Det siges, at da Erik nåede omkvædet på visen, tog dommerpanelets medlemmer spontant hinanden under armen og begyndte at vugge i takt til musikken.

Den anden prøverolle var som Per Degn i Holbergs "Erasmus Montanus". Det var hans monolog fra 1. akt, og da Erik Paaske nåede højdepunktet, hvor Per Degn begynder at prale med sine latinkundskaber, hørte man Poul Reumerts umiskendelige røst: Tak! Erik fortsatte dog ufortrødent for at få det bedste med, og han fik da også lov til at spille scenen færdig, hvorefter han for anden gang hørte Reumert, der denne gang sagde: MANGE tak...!

Efter prøven fejrede Erik Paaske det hos pølsemænd på Kongens Nytorv, hvor han konsumerede fem styks ristede pølser. Mens dommerne voterede, tog Erik og Søren Weiss' andre elever til hans hjem i Farum for at feste. Da Erik Paaske næste morgen vendte tilbage til sit værelse hos kusinen i Valby, var der allerede kommet brev fra teatret: Han var blevet optaget! Kusinen havde ikke telefon, men en nabo havde, og herfra fik Erik Paaske ringet til købmanden i Strandhuse – forældrene havde nemlig ikke telefon endnu. Foruden Erik Paaske var kun to andre af de 37 blevet optaget.

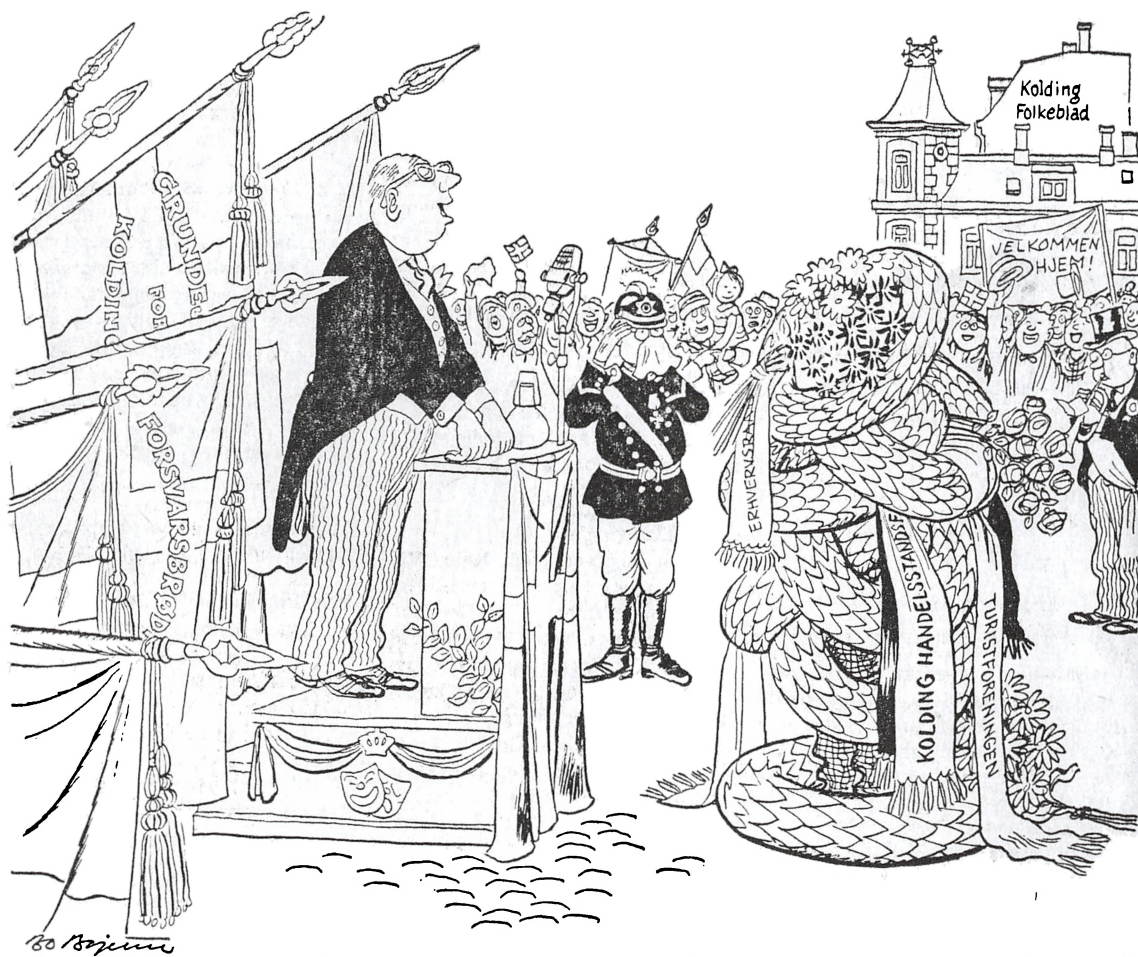
Den lokale avis tog selvfølgelig turen til Strandhuse for at interviewe Erik Paaske og søsteren Erna. Moderen blev spurgt, om hun var glad for, at sønnike var blevet optaget på det kongelige. Hun trak på det og sagde, at hun faktisk hellere havde set, at Erik

var blevet ved som murer. Han var så pæn i sit hvide tøj, som hun sagde!

Erik Paaske tog den 7. maj toget til Kolding, hvor han på banegården uventet blev modtaget af et større antal mennesker og deputationer. Om der virkelig var flere tusind mennesker på perronerne, som en avis skrev, er nok en anelse overdrevet, men det blev en flot modtagelse. Der var musik, velkomstkys, blomsterbuketter og hyldesttaler. Der var deputationer fra Strandhuse, teateramatørerne, børnehjælpsrevyerne og KU-revyerne. Jørgen Berg fra KOTA var sammen med teateramatørerne troppet op med et banner, hvor der stod: "Som en af kongens komedianter – hilser dig Kolding revydilettanter – ej vi vender dig – Paaske – ryg – Nej, nu vi dig hylde i Paaskebryg! De havde selv medbragt Paaskebryg, der blev knappet op til lejligheden. Der blev sunget, og en af pigerne i KOTA var tilfældigvis ansat ved DSB, så hun sang for over højtaleranlægget. Eriks forældre stod midt i det hele og overrakte sønnen en buket blomster – og det hele blev for meget for Erik Paaske, så han måtte fælde en lille tåre over modtagelsen.

Nu skulle Erik Paaske til at forberede sig på sit nye liv som elev ved Det kgl. Teater. Det første år blev betragtet som en prøvetid med begrænsede muligheder for at tjene penge, og det var derfor en udfordring at få økonomien til at hænge sammen. Derfor var det som kaldt fra himlen, at Erik Paaske blev tilbudt at optræde i sommerens Sans Souci forestilling i Kolding. Her optrådte han med et par revy-numre sammen med Hans W. Petersen – der grinede, da han så Erik Paaske første gang. "Nå, der har vi en af Schiøler Lincks drenge", bemærkede han. Det skyldtes historien om

Indenfor bymurene

Murer Erik Paaske fra Kolding er blevet antaget som elev ved Det kongelige Teater og vendte efter prøven i triumftog hjem til sin fødeby.

— Og saa stoler vi paa, bette Erik, at du aldrig vil glemme, hvorfra du kom, men husker at varetage Kolding bys interesser inden for det løbende repertoire.

Bo Bojesens version i Politiken af Erik Paaskes modtagelse i Kolding efter optagelsen på Det kgl. Teaters elevskole.

den rødhårede Schiøler Linck, der på sine mange turneer rundt om i landet altid gav en 10-øre til de rødhårede børn, han mødte. ”For man kan jo aldrig vide ...”, som han sagde. For at tjene så mange penge som muligt, arbejdede Erik Paaske som murer om dagen og i revyen om aftenen, men han skulle starte på skolen allerede 10. august. Til gengæld fik Erik økonomisk hjælp fra anden side. Hans gamle skolelærer Jensens husbestyrerinde og senere hustru, Sophie Muurholm, organiserede en indsamling i Strandhuse, hvor der blev samlet lige knap kr. 1000 ind fra de lokale beboere, der gerne ville støtte den lokale helt. Så de første ti måneder af elevtiden kunne Erik hæve kr. 98 om måneden. Dette var virkelig noget, der battede, for værelset, Erik havde lejet hos pastor emeritus Mads Grue på Jagtvej, kostede kun kr. 65, ganske vist uopvarmet. Men til gengæld var der så næsten kr. 35 til overs til mad og drikke om måneden.

Erik Paaske tog til København et par dage, før elevskolen begyndte, og Søren Weiss tog ham med på Det kgl. Teater for at vise ham rundt. På en af gangene mødte de en regissør, der sagde:

- Undskyld, er De Erik Paaske?
- Jo, da, svarede Erik
- De skal være til prøve her i morgen, sagde regissøren
- Undskyld, svarede Erik, der må vist foreligge en misforståelse
- Nej, nej, fortsatte han. De er da elev ved teatret, ikke?
- Joh, men jeg begynder først på skolen om tre dage...
- Jamen, hvis De er Erik Paaske, så har jeg her en rolleliste, der siger, at De skal møde til prøve i morgen på ”Juno og Påfuglen”.

Foto af Erik Paaske taget den 8. maj 1957 af P. Thastum.

Erik Paaske stod temmelig målløs tilbage. Men sådan skete det, at Erik fik den første lille rolle på Det kgl. Teater. Den 18. september 1958 stod han for første gang på den kongelige scene som kulsælger i stykket, og dette regnede han som sin professionelle debut.

Det første år bød på store udfordringer. Det var en travl arbejdsdag med prøver og små roller i forestillinger. For Erik blev det ekstra travle dage, fordi han også måtte arbejde meget med sproget. Han havde ikke det poleerede, akademiske sprog som de fleste andre

elever – Erik talte jysk. Talelæreren, Kristian Riis, havde opmuntrende ord til ham, han skulle nok komme efter det med hårdt slid. Så når Erik Paaske kom hjem efter undervisningen på skolen og en eventuel forestilling om aftenen, satte han sig på sit værelse og terpede i at tale ”korrekt dansk” efter aviser og bøger i to timer.

En anden udfordring var at føle sig udenfor, om det nu var rigtigt eller ej. Erik Paaske følte, at han som jysk murer var anderledes, og at lærerne var lidt efter ham – specielt Poul Reumert. Erik Paaske fortalte, hvordan han nogle gange gik grædende hjem fra teatret. Men i modgangen kom Erik Paaske blandt andet til at tænke på den maskinarbejder fra Strandhuse, der en dag var stoppet op lige ud for, hvor Erik Paaske stod i forældrenes have. Han havde set på Erik og sagde så ret hånligt: ”Nå, så du tror, du skal over å være stjerne på Det Kongelige, hva?” Dette eksempel på Jante-loven var nok til at motivere Erik Paaske – jo, han skulle vise dem, at han godt kunne klare det!

Efter det første år tog Det kgl. Teater på sommerturné, som de plejede. I 1959 var Erik Paaske med, hvor han spillede den omtalte rolle i ”Juno og Påfuglen”. Man besøgte i maj måned blandt andet Vejle, Kolding og Åbenrå. I Kolding tog forældrene ind for at se sønnen Erik for første gang på de skrå brædder efter starten som elev. Men faktisk så de ham ikke, for mens de kikkede i programmet, kom Erik ind på scenen med sin ene replik, ”Sku’ der være kul?” Til gengæld har de helt sikkert set ham i Strandhuse Forsamlingshus, hvor Erik samme sommer gav prøver på, hvad han havde lært i løbet af det første år på elevskolen samt fortalte morsomme historier fra un-

dervisningen. Han opførte scenen og visen fra ”Vor ære og vor magt”, som han brillerede med til optagelsesprøven, og andre scener og digte. Sammen med Karen Aagaard, der var elev på Musikkonservatoriet, gav de en afdeling med sange, som sluttede med sange fra ”En Søndag på Amager”. Til sidst fik Erik Paaske lidt genert takket de mange, der var i det stopfyldte forsamlingshus.

Andet år på elevskolen blev heller ikke en dans på roser for Erik Paaske, selv om han sagde, at året bragte ham mere selvtillid. Blandt andet var John Price en opmuntring for ham. Reumert var stadig lærer, men Erik Paaske fik nu alligevel mulighed for at tage til genmæle. Da Aage Winter Jørgensen blev syg, måtte Erik overtage hans rolle som borger i ”Den gamle Dame kommer til Byen”. I rollen skulle Erik i en scene stå og skælde Reumert ud med ord i retning af ”Hold din mund, dig er der ingen, der regner med, din idiot!” Det er nok eneste gang, Erik Paaske sagde det til ikonet Reumert, og det var bestemt ikke noget, Erik Paaske brød sig om!

Erik Paaske bestod andet års eksamen på skolen efter at have fremført ikke mindre end ni forskellige roller over 3 dage. Det må have krævet en del forberedelse, ikke mindst fordi der foruden rollerne også var prøver i dans, fægtning og mimik. Erik måtte også en tur omkring operaskolen for at agere hushovmesteren i operaen ”Ariadne fra Naxos”. Der var også et par opgaver i balletterne Sylfiden og Coppelia – det ville jeg nu gerne have set!

Der begyndte nu at blive en del småroller til Erik Paaske på Det kgl. Teater. Og sommeren 1960 bød igen på en sommerturné, hvor Erik Paaske spillede med i Holger Drachmanns ”Der var engang”. Efteråret bød

blandt andet på en rolle i "Af Guds Nåde", hvor Erik Paaske spillede sammen med Søren Weiss, John Price og Jørgen Reenberg. Rollen var måske ikke så fjern for Erik – han skulle spille en murer, der kravler rundt på et højt stillads. Kolding besøgte han i november med forestillingen "Noget af en Digter". Rollerne betød flere indtægter for Erik Paaske, og det blev muligt for ham at give forældrene et køleskab og en telefon – så skulle han ikke længere ringe til købmanden i Strandhuse for at give en besked hjem.

KONTRAKT MED DET KGL.

I 1961 blev den tre-årige uddannelse på elevskolen afsluttet med afgangseksamen, og Erik Paaske fik derefter tilbudt en kontrakt med Det kgl. Teater. Samtidig blev der mere og

Erik Paaske sammen med Kirsten Verner og Anne Birgit Garde i Det Kgl. Teaters friluftsforestilling "De to herrer fra Verona" i Kolding i juni 1961. Foto P. Thastum.

mere at lave for ham, og han måtte nu også til at sige nej til opgaver. Blandt andet ville Sans Souci gerne have ham igen til sommerens revy, men Erik valgte at turnere med teatret i stedet.

Sammen med andre unge skuespillere fra teatret startede Erik Paaske "Den unge Turné", og i sommeren 1961 rejste de rundt med friluftsforestillingen "De to herrer fra Verona". Erik spillede den komiske rolle som tjener i stykket. I juni måned blev stykket opført to gange i Kolding, hvor omkring 400 mennesker så stykket på træningsbanen bag Olympia. Det var instrueret af Søren Weiss, og Erik Paaskes præstation blev bedømt af en anmelder som "forestillingens mest helstøbte præstation ... et fuldgyldigt studie i komikkens forskellige aspekter".

Skuespillerne var indkvarteret privat, og efter forestillingen lørdag aften blev der arrangeret en fest for Erik Paaske og de andre i Strandhuse Forsamlingshus af beboerne. Erik Paaske og hans forældre sad naturligvis til højebords sammen med skuespillerne og andre inviterede. Der blev holdt taler af blandt andet en repræsentant fra KOTA, formanden for Strandhuse Forsamlingshus og Eriks gamle muremester, E.V. Hansen. I sin tak lovede Erik Paaske at forsøge at leve op til de mange rosende ord.

Allerede måneden efter, i juli, var Erik Paaske igen på turné, denne gang med Det kgl. Teaters officielle sommerturné, hvor han spillede med i "Hagbart og Signe". Men 10 dages sommerferie kunne det da blive til, inden han igen skulle starte på Kongens Nytorv, nu som fuldgyldig og uddannet kongelig skuespiller.

Mod slutningen af sin elevperiode havde

Festen for Erik Paaske i Strandhuse Forsamlingshus i juni 1961. Fra venstre Henry Lohmann, Erik Paaske omgivet af forældrene og til højre Søren Weiss. Foto: P. Thastum.

Erik Paaske stiftet familie – eller det tredje han i hvert fald. Han havde mødt den 25-årige skuespiller elev Elsebet Knudsen, der var datter af presseattaché i Bonn, Helge Knudsen, der tidligere havde været chefredaktør på Jyske Tidende. Som meget ung var hun selv søgt ind til Det kgl. Teaters elevskole, men det lykkedes ikke, og i stedet var hun efter et par år med roller på Alléscenen og en enkelt filmrolle blevet optaget på Privat-teatrenes Elevskole. De to havde mødt hinanden gennem deres fælles lærer Søren Weiss.

Elsebet Knudsen og Erik Paaske havde kendt hinanden i 3 måneder, da de sammen optrådte med en kærlighedsduet i radioudsendelsen "Tordenskjolds Rekrutter". Efter sangen kunne speakeren annoncere deres forlovelse. Mere formelt blev deres forlovelse deklareret ved en fest hos Søren Weiss efter Erik Paaskes debut i Tjkehovs "Tre Søstre". Så gik turen til Strandhuse, hvor Erik præsenterede sin tilkommende.

Brylluppet skulle ske på hjemegnen. Efter at Erik Paaske fredag aften var færdig med

forestillingen "Tre Søstre", tog han nattoget til Kolding, og lørdag den 20. januar 1962 blev de viet i Nr. Bjert kirke. Søren Weiss var Eriks forlover. Det blev ikke til nogen lang bryllupsrejse. Den gik til Jydekroen ved Kolding Fjord, og allerede i løbet af søndagen blev parret kørt tilbage til København af teatervennen Henry Lohmann. Allerede mandag aften stod Erik Paaske igen på scenen i "Tre Søstre". Men tilsvarende blev det heller ikke noget langt ægteskab. Efter få måneders barnløst ægteskab måtte de erkende, at det alligevel ikke var lykken, og ægteskabet blev opløst.

Få år senere mødte Erik Paaske i stedet Margit Jensen, der skulle blive hans livs kærlighed. De traf første gang hinanden ved en privat fest hos nogle fælles bekendte i 1965. De dannede par resten af livet, og lillejuleaften 1970 blev de gift uden den store offentlige fokus.

Erik Paaske var ansat ved Det kgl. Teater i 13 år fra 1961 til 1974. Allerede første sæson blev han flittig brugt med 4 gode roller, og fra starten var Erik aktiv på en række fronter. Han spillede med i skoleteater, hørespil i radioen og debuterede på film i en rolle som strandgæst i den lettere erotiske "Weekend" af Klaus Rifbjerg fra 1962. Egentligt ville Erik Paaske ikke have medvirket. For at slippe sagde han, at han i hvert fald ville have 1.000 kr. pr. dag – og til hans forbavelse sagde de straks ja til dette.

Samme år afsluttede han optagelserne til sin første store rolle på TV-teatret. Det var enakteren "Nu vågne alle", hvor Erik Paaske havde hovedrollen blandt så prominente medspillere som Birgitte Price, Bodil Udsen og Poul Hagen. Men Erik Paaske var ikke vant til at se sig selv på film, og da nogle styk-

ker sad og så prøveoptagelsen inden udsendelsen, blev Erik virkelig ked af dette møde med sig selv. Instruktøren Torben Anton Svendsen og Birgitte Price trøstede ham og roste hans optræden. Det hjalp på humøret.

Blandt vennerne på teatret blev specielt Henry Lohmann hans gode ven igennem mange år. De optrådte sammen, spillede revy sammen og holdt sammen en række forelæsninger rundt om i landet på hospitaler, fængsler mv. Erik Paaske nåede aldrig at få en Bodil for sit teaterarbejde, men da han i 1963 fyldte 30 år, talte Henry Lohmann for vennen og overrakte ham en "Bodil" for godt kammeratskab, nemlig en statuette i porcelæn af en murer.

Erik Paaske glemte ikke sine rødder i Kolding og kom jævnligt tilbage til egnen. Et år var det for at optræde i sin gamle fagforening for murersvendene, der kunne fejre 70 års jubilæum. På et andet tidspunkt var han gæst ved Skamling Ungdomsforenings nytårsfest i Vonsild Forsamlingshus, hvor han optrådte med sine mere humoristiske roller.

I 1965 optrådte Erik Paaske som hushovmester i operaen "Ariadne på Naxos". Det var lidt specielt, for det var en af Poul Reumerts kendte roller, som Erik dermed overtog, efter at Reumert nu havde trukket sig tilbage. Faktisk havde Erik Paaske allerede i 1959 medvirket i samme stykke som statist, hvor Reumert havde spillet rollen som hushovmesteren.

Selv om Erik Paaske oplevede mange succeser, var der også mindre vellykkede ting imellem. Han mener selv, at en af de største fiaskoer var hans rolle som Porthos i "De tre Musketerer", der blev opført som skoleforestilling på Falkonerscenen. Den blev taget af programmet efter kun 12 forevisninger, der

alle foregik under en mægtig larm fra børnene.

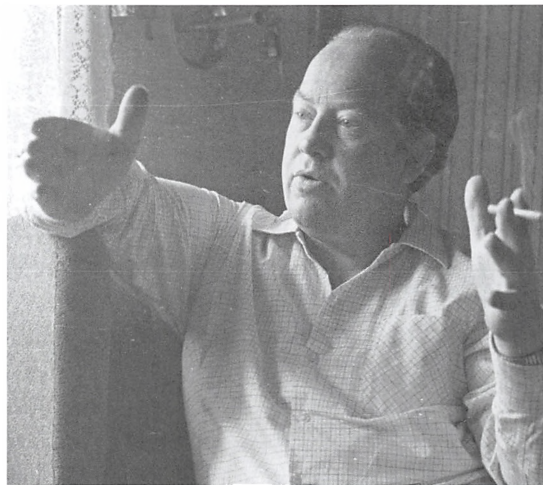
Da Erik Paaske i 1968 kunne fejre sit 10 års jubilæum for sin første optræden på Det kgl. Teater som elev, blev det fejret med en ferie hos faderen i Strandhuse – moderen var død året forinden. Samtidig kunne Erik sammen med Hans W. Petersen mindes deres optræden på Sans Souci 10 år forinden.

Der var nok for Erik Paaske at lave på Det kgl. Teater. Han fik en blanding af små roller, mellemstore og enkelte store på skift. Og hver rolle krævede hårdt arbejde. Han stod tidligt op om morgenen og arbejdede fra kl. 7 til 11 med at skrive rollen igennem – og reflektere over den. Derefter var der prøver på teatret fra kl. 12.

Samtidig havde Erik en række aktiviteter uden for teatret, hvilket var helt accepteret, når man blot stod til rådighed for teatret, når der var behov for det. Det var lange og travle dage for Erik Paaske, der til tider kunne have 5-6 opgaver på en enkelt dag. I 1973 blev det for meget, og Erik fik et stress-sammenbrud. Efter en rekreationsperiode og et væggtab på 37 kg lovede Erik Paaske imidlertid sig selv og hustruen Margit at geare ned. Da Erik Paaske samtidig måtte konstatere, at han ikke syntes rollerne på Det kgl. Teater var de helt rigtige for ham og bragte ham videre, besluttede han sig for at forlade Det kgl. Teater i 1974.

FOLKEEJE PÅ TV

Efter at have sagt farvel til det Kgl. Teater blev det muligt for Erik Paaske i Aalborg at realisere en gammel drøm om at spille hovedrollen Tweje i "Spillemand på en Tagry", en

Portræt af Erik Paaske i forbindelse med interview til Kolding Folkeblad 20. juli 1968. Foto: P. Thastum.

rolle han spillede igen senere i Odense og i 1991 på Nørrebros Teater. Herefter gik det slag i slag med gode roller. Han kom på turné med Det Danske Teater. Han var med i Cirkusrevyen og endte med at blive fast tilknyttet Folketeatret i København under ledelse af Preben Harris.

Det var dog først, da han slog igennem på TV, at Erik Paaske virkelig blev folkeeje i Danmark. Allerede fra 1962 var han med i de første forsøg på at etablere et originalt TV-teater i Danmark, og i 1964 havde han haft 14 roller på TV-teatret, de fleste med positiv kritik. Det var instruktøren Palle Kjærulff-Schmidt og forfatteren Leif Panduro, der var stærkt medvirkende til, at det moderne TV-spil fik sit gennembrud i Danmark i denne periode.

Leif Panduro skrev også krimi-serien "Ka' De li' Østers?" sammen med Bent Christen-

sen, og den lagde gaderne øde i 1967, hvor de 6 afsnit blev sendt første gang fra starten af september. Når man ser den i dag, kan det være svært at forestille sig den store tiltrækningskraft – men tiden var en anden, og der var kun denne ene TV-kanal i Danmark. I serien spiller Erik Paaske overbetjent Gormsen, en tro følgesvend til kriminalassistent Ole Munk (spillet af Pouel Kern), der er på jagt efter moderen til frøken Elinor Holm. Titlen kom af de 24 østerskaller, der blev fundet i affaldet hos den myrdede, og Gormsen spørger derfor en række af de mistænkte, om ”de ka’ li’ østers?” Rollen gjorde Gormsen og dermed Erik Paaske til folkeeje. I den grad, at nu kunne han ikke længere gå på gaden uden at have børn løbende efter sig, der råbte ”Dav’ Gormsen”.

At det dog alligevel ikke var alle, der så TV-serien, fremgik af en episode, hvor Det kgl. Teater havde bedt Erik Paaske om at tage til Sønderjylland for at dublere en kollega i stykket ”Meteor”, hvor Henrik Bentzon spillede hovedrollen. Der var tale om fire aftener, og Erik Paaske havde få replikker, tilfældigvis i en rolle som politibetjent. Men det øjeblik Erik Paaske viste sig på scenen begyndt publikum at klappe. Da bifaldet havde lagt sig, sagde Erik Paaske sine tre replikker til Henrik Bentzon og forlod scenen igen – under nyt bifald. Henrik Bentzon var mere end desorienteret og spurgte Erik: hvorfor, men Paaske nænnede ikke at fortælle ham sandheden.

Nogle år senere fik Erik Paaske endnu en markant rolle i en dansk tv-serie. Det var som redaktør Heilbunth i filmatiseringen af Gustav Wiedes roman ”Livsens Ondskab”. Heilbunth var i serien, der blev udsendt i 1972, medlem af byens ”eksklumsive” klub – de dan-

ske ædedolke, der i nogle farverige scener viste, hvordan klubben fornøjede sig i overdådige måltider. Erik Paaskes runde statur og vægt på omkring 115 kg kvalificerede ham unægtelig som formand for ”ædedolkernes klub”. Og da man året før havde indspillet Gustav Wiedes ”Erotik”, var den sidste optagelse hen under aften en middag med en stor gåsesteg. Han måtte ringe hjem til Margit og aflyse aftensmaden, for der var virkelig blevet gået til stegen.

Erik Paaske udtalte dog selv, at han ikke spiste så meget. Men han spiste godt og så mere på kvalitet end kvantitet. Han var tilfreds med én god ret. Og så måske en lille sød dessert ovenpå med et lille glas portvin. I ”Ka’ De li’ Østers” bliver Erik Paaske i et afsnit budt på et stykke chokolade, men afslår i første omgang med bemærkningen, ”Nej tak, jeg er lidt rund i det, så ...” – men straks efter fortryder han og siger ”Nej, jeg tror alligevel jeg tager et stykke”.

Også radioen nød godt af Erik Paaske. Fra 1960’erne og frem var han med 86 gange som tjener Olsen i ”Karlsens Kvarter” og op imod 100 udgaver af ”Vers og viser fra avisen”.

FOLKETEATRET

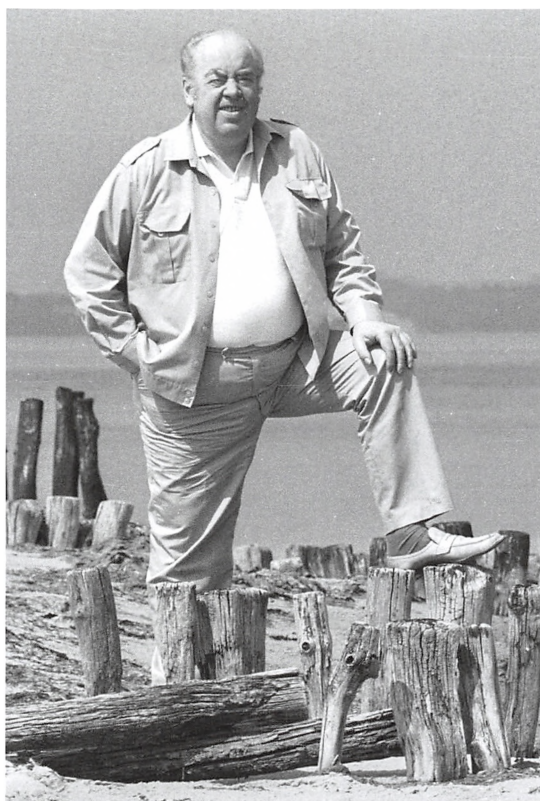
Efter afskeden med Det kgl. Teater var Erik Paaske freelance, men fik dog en særlig tilknytning til Folketeatret, hvor han blev hyppigt anvendt i teaterstykkerne. Et af højdepunkterne på flere måder var, da han spillede rollen som Hr. Puntila i stykket af samme navn i 1978. Det medførte, at Erik Paaske fik Teaterpokalen året efter – en af de få priser, han nåede at få inden sin død.

På en anden måde fik stykket også sat et

aftryk. I begyndelsen af forestillingen var Hr. Puntila i slutningen af en 6-dages brandert. Erik Paaske skulle danse blandt flasker og glas på et bord. Men en aften gik det galt, og Erik kom til at stå forkert med benene og faldt baglæns ned af bordet. Han slog knæet, men spillede videre, selv om det gjorde ondt. Næste dag spillede han videre, men kunne til sidst ikke mere og kørte på Rigshospitalet. Det viste sig, at der var røget en menisk, og han skulle på operationsbordet. Det var lidt af et problem, for forestillingerne var udsolgt. Erik Paaske fik overlægen til at ringe til Preben Harris for at forklare ham sagen. Teaterdirektøren skrev dagen efter i avisen, at Erik Paaske ville være tilbage i løbet af 4 dage. Og ganske rigtigt kunne Erik snart genoptage forestillingerne, som han nu gennemførte på krykker.

På Folketeatret kunne Erik Paaske også glæde sig over roller i "En Folkefjende", "En sælgers Død" og "Postbudet fra Arles". Den 18. september 1983 kunne han fejre, at det var 25 år siden, han optrådte på Det kg. Teater som kulsælgeren i "Juno og Påfuglen" – samme dag hvor Folketeatret havde premiere på "Ebberød Bank" med Erik Paaske i rollen som bankdirektøren.

Karrieren blev desværre afbrudt af en kræftsygdom. Den satte første gang Erik Paaske ud af spillet i april 1991, hvor han havde sin glansrolle som Tweje i "Spillemand på en Tagryg" på Nørrebro Teater. Han blev indlagt på Frederiksberg Hospital, hvor den ene nyre blev fjernet på grund af en svulst. Erik Paaske vendte dog tilbage i september i Folketeatrets åbningsforestilling "Tro, Håb og Kærlighed", hvor han medvirkede til november. Men midt under prøverne på Hostrup-vaudevillen "En

Erik Paaske under et ferieophold på Trelde Næs i sommeren 1988. Foto: Ole Friis.

Spurv i Tranedans" i december, blev Erik Paaske på ny hasteindlagt. Umiddelbart efter nytår stod det klart, at han ikke magtede at gennemføre sin store rolle i "Tranedansen". Preben Harris holdt dog stadig optimismens fane højt og lovede så sent som i april 1992, at Erik Paaske ville vende tilbage til hans teater.

Det skulle ikke gå sådan. Den 13. juni 1992 døde Erik Paaske på Rigshospitalet. Det havde kun været hustruen Margit og Preben Harris, der havde været klar over realiteterne omkring Erik Paaskes sygdom, og familien

ventede efterfølgende med at offentliggøre hans dødsfald i håbet om, at begravelsen kunne foregå i stilhed.

Bare to uger før sin død fik Erik Paaske Olaf Ussings legat på kr. 40.000 fra Skuespillerforeningen af 1879.

VISESANGER

Med bortgangen mistede det danske publikum ikke bare en karakterskuespiller, men også en særdeles afholdt visesanger. Medvirkende til Erik Paaskes store popularitet var hans uforlignelige evner som troubadour. Han var ofte på turné rundt i provinsen som underholder ved kongresser og fester. Sammen med almindelige mennesker fandt han sig naturligt tilpas. Der var intet opstyltet over ham, snarere en kejtet beskedenhed.

Faktisk var Erik Paaske en meget følsom person, til tider melankolsk. Som andre kunstnere var han afhængig af kontakten til publikum, måske endnu mere som personlig bekræftelse. Det har også været en vigtig del af Erik Paaskes optræden som sanger. Han brød igennem som visesanger omkring 1970, men først i 1974 tog han mod til sig og optrådte på TV med en viseaften. Det blev en stor succes, og Erik Paaske fik over 100 henvendelser fra glade seere.

Indspilningerne af de mange grammofonplader, han nåede at lave, startede en aften på Dyrehavsbakken. Der mødte Erik Paaske en cykelsmed fra Nykøbing Falster, der havde fået den ide at lave en plade med ham som visesanger. Han mente det alvorligt, og den første plade blev udsendt på cykelsmedens forlag, Quick Records. Det blev til et større antal plader, hvor Erik Paaske med stor følsomhed

Et pladeomslag fra 1970erne fra Wandi Tworeks pladesamling.

viste sine evner som fortolker og formidler af visesangen.

I 2008 anmeldte Bertram Schultz (geiger.dk) Erik Paaskes LP fra 1979, "Portræt af en bums", en plade med markante selvbiografiske træk. Han skrev: "At Paaske spænder vidt i enhver tænkelig forstand, er selvsagt indiskutabelt, og hans position som landets ypperligste visesanger bør ikke anfægtes... Paaske er en levemand, ingen tvivl om det, ja, en livsnyder ligefrem, som både ryger og drikker – og utvivlsomt meget mere end det danske sundhedsvæsen nogensinde ville finde på at billige... Med "Portræt af en bums" har Erik Paaske begået et af dansk musiklivs vægtigste værker, et værk, der besidder både den rå nerve, man kender fra Bjarne Lillers bedste perioder såvel som den lyriske og mu-

sikalske spidsfindighed, man forbløffes over på Ib Raugs noget oversete "Lidt af Hvert". Som troubadur kan Paaske uden problemer måle sig med folkekære skikkelser som Kim Larsen og Sebastian, som samfundsrevser står han ikke tilbage for kulturelle fyrtårne som C.V. Jørgensen og Klaus Rifbjerg... Der skal, i sandhed, en omfangsrig herre af Erik Paaskes statur til for med succes at favne så bredt, og så meget desto større beundring, anerkendelse og ærbødighed fortjener denne monolit i dansk åndsliv".

Erik Paaske har ikke megen nulevende familie, og mængden af primære kilder er derfor begrænset. Artiklen er derfor i høj grad baseret på avisartikler. En primær kilde har været en artikelserie om Erik Paaske i Billedbladet 1983. Denne er suppleret med en lang række øvrige artikler. Generelt er information helst medtaget, når den er refereret i mere end én kilde (ikke at det nødvendigvis giver sikkerhed) eller på anden måde bekræftet. Information fra en enkelt kilde er som regel formuleret som "det siges" eller lignende.

KILDER

Samtaler med Margit Paaske og Jan Andreassen, samt slægtsinformation fra Jan Østergaard.

Jørgen Frandsen & Esther Bramsen: Strandhuse Forsamlingshus 1903-1993.

Erik Voss: Fra fiskerleje til forstad. Strandhuse i det 20. århundrede, 1990.

www.geiger.dk.

DR, Lørdagshjørnet, 7-4-1984. Producer: Edmond Jensen. Vært Erling Bundgaard.

Erik Paaske i "En sælgers død" på Folketeatret sammen med Kurt Ravn, der spillede den ene søn.